

coltan, en dan?

wie zou je op gaan bellen
met een droeve woede in je stem:
mag ik het jou vertellen,
er kleeft bloed aan je gsm

ja, het ding ligt aardig
in je hand, het rinkelend
tinkelend etherding, maar
is het niet eigenaardig:
het brandt een gat in je verstand

mag ik het jou vertellen,
hoor ik een woede in jouw stem:
stop ermee mij op te bellen,
er kleeft bloed aan mijn gsm

neen, het gebeurt niet bij de burenen,
de doden vallen in een verder land;
je ziet ze niet, je kan zo ver niet
turen, hier is er weinig aan de hand

toch moet ik jou ongraag vertellen
met een droeve woede in mijn stem:
gelieve mij vandaag niet op te bellen,
er kleeft bloed aan onze gsm

terwijl het zwarte goud wordt verbrijzeld
branden de dorpen rond de mijn
terwijl de hoop van zwarten wordt gegijzeld
gaat het gevecht door over mijn en dijn

meer kan ik niet vertellen
het is te gruwelijk voor één stem:
gewoon, laten we even niet meer bellen,
er kleeft bloed aan een gsm

Staf De Wilde

(Coltan en co

Mijn gedicht over coltan is natuurlijk een pamflet, vandaar het simpele rijm en het refrein. We weten dat coltan wordt gewonnen in Oost-Congo waar al meer dan 10 jaren wordt gemoord en massaal verkracht.

Toch raakt het ons niet, en we denken er niet aan wanneer we telefoneren met onze gsm waarin het erts zit verwerkt. Dit geeft aan hoe moeilijk het is om consequent te leven.

Ooit ben ik van plan geweest om een gedicht te maken over al de 'exotische' producten die bij ons in huis komen; bij elk product had ik de afkomst willen vermelden en de toestand aldaar.

Het zou erop neergekomen zijn dat ik het jaarboek van Amnesty International had moeten overschrijven met een overzicht van de schendingen van de mensenrechten in bijna alle landen ter wereld. Ik ben er nooit aan begonnen omdat het ook figuurlijk onbegonnen werk was: het had onmogelijk een gedicht opgeleverd, wel een aanklacht in de vorm van een opsomming.

Leven in deze wereld betekent onvermijdelijk een bepaalde graad van verblinding: men moet zich wel ten dele van de wereld afsluiten om niet gek te worden. De vraag is wanneer jouw leven dan een leugen wordt? Hoeveel ontkenning mogen we onszelf permitteren, hoeveel keren mogen we zeggen: 'Wir haben es nicht gewusst'?

Naar mijn aanvoelen moet iedereen dat voor zichzelf uitmaken: het hangt af van je incasseringsvermogen. Ik ben indertijd – rond 1980 – gestopt bij Amnesty omdat ik de litanie van gruwelberichten niet meer aan kon. En voor mij ligt daar een grens: je hoeft onder je engagement niet te lijden. Ik denk dan aan de priester-arbeider Frans Wuytack die zeer geëngageerd leefde en leeft maar nooit de lach en de glimlach verloor. Dat is voor mij het ideaal: duidelijk stelling nemen en proberen wat te doen aan de wantoestanden maar tegelijk nooit je goed humeur verliezen: je kan de wereld niet verbeteren door er zelf verbitterd of depressief in rond te lopen.

Ooit zei een priester-godsdienstleraar: 'het is aan ons gelovigen te weinig te zien dat we verlost zijn'. Naar zijn mening moesten wij er blijmoedig bij lopen. Misschien geldt dit wel voor iedereen – ook de ongelovige - die zich inzet en zich geroepen voelt om toestanden aan te klagen: verlies je zin voor humor niet, doe net als de Sisyphus van Albert Camus en rol je steen de berg op met een glimlach.

de haan 29 dec. 11)